

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Alienatio Canonica Rerum Ecclesiae Temporalium

**Wiestner, Jacob
Prielmeyer, Bernhard F.**

Ingolstadii, 1692

Articulus I. De Rerum Ecclesiae Temporalium Vearietate & Dominio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61444](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61444)

IN NOMINE Sanctissimæ & Individuæ Trinitatis, PARS I.

*De Rerum Ecclesiæ Temporalium Alienatione
in genere.*

Hujusmodi rerum à SS. Canonibus prohibitam Alienationem, ut Dissertatio magis expedita sit; & quibus illa damnosa & periculosa, clariùs constet, ab Administratione; & hanc à rerum temporalium ad Ecclesias pertinentium Varietate & Dominio ordimur.

ARTICULUS I.

*De Rerum Ecclesiæ Temporalium Varietate
& Dominio.*

SUMMARIUM.

1. Ecclesiæ nomine veniunt quacunq; loca Sacra & Religiosa.	5. Quarum Dominium particulare est penes Ecclesias & Monasteria,
2. Ad quæ spectantium rerum quadam merè temporales;	6. Sive Communitates Clericorum aut Religiosorum.
3. Alia Spiritualibus anteceder;	7. Vel potius penes ipsas Ecclesias &c. tanquam Personas fideles.
4. Alia consequenter sunt annexæ.	

A

8. Univer-

8. *Universale penes Ecclesiam Universalem.* 12. *Quod non est omnino absolutum.*
 9. *In cuius publicas necessitates impendi possunt.* 13. *Expositio can. 1. can. Qui abstulerit 12. q. 2. &c.*
 10. *Dominium particulare Monasterijs:* 14. *Sensus, quo res Ecclesiarum dicuntur esse Dei aut Christi.*
 11. *Et Ecclesijs secularibus firmatur.*

1 **E**cclésiæ nomine in proposito & favorabili argumento, comprehenduntur Loca, non tantum Saera sive ædes per ceremonias Ecclesiasticas Supremæ æternæque Divini Numinis Majestati, in ipsius honorem cultumque Sanctissimæ Virginis Dei Parentis & ceterorum BB. Cælitum Venerationem, & memoriam per sacrificia, aliæque Officia Divina celebrandam dedicata, ut sunt Tempa, Capellæ, Oratoria & similia loca consecratione vel benedictione affecta: sed etiam Pia & Religiosa, sive quæcunque ad Religionis, Pietatis, aut Misericordiæ opera exercenda Episcopali vel alia eiusmodi Ecclesiastica autoritate deputata, ut etiam sunt Monasteria, Conventus, Collegia, Congregationes, aliæque Domus Regularium utriusque sexûs; ut etiam Xenodochia, Hospitalia &c. peregrinis aut miserabilibus personis recipiendis alendisve aut curandis autoritate Ecclesiasticâ constituta, ut ex *Auth. Hoc jus porrectum C. de Sacrosanct. Eccles. can. Hoc ius 10. q. 2. relata cum Panormit. in c. Nulli 5. de Rebus Eccles. alien. vel non n. 14. desumunt Laiman. Theolog. Moral. lib. 3. Tract. 4. cap. 10. n. 1. & Pirrhing. Nova Method. Juris Canon. lib. 3. Tit. 13. n. 4.*

2 Res, Bona & Jura Ecclesiarum Temporalia, tam mobilia quam immobilia, quædam merè temporalia sunt, ut castra, villæ, prædia, fundi, domus, pecuniæ, aliæque similia: quæ neque in se spiritualia, neque ex Ecclesiæ institutione spiritualibus sunt annexa; etsi relationem quandam ad spiritualia habeant, quatenus ad Ecclesias spectant, & à Fidelibus oblata sunt, ut ad honorem

&

& cultum Dei & SS. Cælitum venerationem, atque Ecclesiæ ministrorum sustentationem applicentur, & per accidens aliquando spiritualia sibi habeant annexa, sicut v. g. castra aut villæ annexa aliquando habent Jura Patronatûs. Alia verò ex intentione sive ordinatione Ecclesiæ spiritualibus sunt annexa; vel antecedenter, ut Ecclesia, Capella, Altaria, Cœmeterium sive locus sepulturæ Ecclesiasticæ, calices, vasa, & vestes sacræ, aliæque hujusmodi, quæ sibi annexa spiritualia, v. g. Consecrationem vel Benedictionem antecedunt, ad eaque veluti subjecta præsupponuntur: vel consequenter, ut sunt Beneficia Ecclesiastica, sive jura percipiendi Reditus beneficiales aut Decimas, Primitias Oblationes percipiendi: quæ officio sive ministerio spirituali, tanquam suæ causæ, fundamento ac radici, ex Ecclesiæ intentione, annectuntur, Pirrhing. *l. cit. Tit. 17. à n. 12.* De quibus saltem antequam Ecclesiæ ministris applicentur,

Dubium & controversia inter DD. est, quis eorum Dominus sit? Nam Innocentius *in c. Cum super de Causa Possess. & Propriet. n. 3.* Major *in 4. dist. 24. q. 16.* Martin. Navarrus *Comment. de Spolijs. §. 2. n. 3.* & cum ipsis Hyacinth. Donatus *Prax. Regular. Tom. 1. p. 2. tract. 14. quest. 27. n. 1.* eorum Dominium Christo Domino tribuunt; cum propter varios textus, quibus vocantur Pecunia Christi *can. 1. can. Qui abstulerit. 12. q. 2.* Christi Patrimonium *c. Cum secundum 16. de Præbend. & Dignit. & c. Cum ex eo 34. de Elect. & Electi potest. in 6.* Res Dei: Concilij Trident. *sess. 25. cap. 1. ibi, Nec res Ecclesiasticas, quæ Dei sunt, de Reformat.* tum verò; quod hujusmodi Res & Bona à Fidelibus Deo & Christo, in Divinum & SS. Cælitum honorem, cultumque offerantur, & dicentur, *can. Res quæ q. cit.* Quibus accedit communis sensus & vox Fidelium, Ecclesiarum Bona & Proventus *ad Sanctum*, in cujus venerationem & memoriam templa Deo dedicata sunt, pertinere dicentium, sie gehören den Heiligen / eorumque Administratores die Heiligen Pfleger appellantium.

- Sed sicut communiùs recepta, ita veritati multò conformior est doctrina Cardinal. Turrecrematae *Summa lib. 2. cap. 113.* Cajetani *in 2. 2. quæst. 47. art. 8.* Francisc. Sarmienti *de Reddit. Eccles. part. & cap. 1. n. 22.* & Lud. Molinae *Traët. 2. de Iust. & Iure. disp. 142. n. 6.* ejusmodi bonorum particulare Dominium esse docentium penes ipsas Ecclesias, sive Collegia, aut Capitula Clericorum; aut ubi talia non sunt, penes Communitatem Fide-
 6 lium ad talem Ecclesiam spectantium: & penes ipsa Monasteria sive Conventus aut Communitates Religiosorum, si illa dominij capacia, si verò incapacia sint, penes Sedem Apostolicam sive Ec-
 7 clesiam Romanam: vel potiùs penes ipsum locum Sacrum aut Re-
 13. *V. Ecclesiarum de Verb. Signif.* Sicut bonorum defuncti, ne nul-
 lius, & vacantia, proindeque occupantis essent, Dominium pe-
 nes hæreditatem esse fingitur, donec hæres aditione Dominus
 efficiatur *l. Hæreditas 34. ff. de Acquir. rer. dominio l. Hæres. 22. l. Captam 40. ff. de Usurpat. & Usucap. Gloss. & DD. in ll. citt.*
 8 Dixi autem *Particulare*, non *Universale*, etsi enim Eccle-
 siarum & Monasteriorum quorumcunque bona omnia subijci-
 antur Ecclesiæ Vniversali: cujus pariter universale Caput & Re-
 rum Ecclesiasticarum omnium supremus Administrator est sum-
 9 mus Pontifex *can. Imprimis. §. contra hoc 2. q. 1. & c. Licet 2. de Prae-
 bend. in 6.* & propterea iste, ad Christianæ Fidei & Religionis Ca-
 tholicæ publicas necessitates sublevandas & utilitates promo-
 das, de ijs disponere possit, per tradita à Guilielmo Redoano *de*
Rebus Eccles. non alien. Rubrica. 30. cap. 4. n. 18. Particulare ta-
 men illarum Dominium, ut dictum, est penes ipsas Ecclesias &
 Monasteria.
 10 Et rerum quidem his oblatarum Dominium penes ista esse
 (quod cum DD. citt. agnoscit & docet ipse Navarrus *Comment.*
2. de Regularibus n. 3. & 8.) non obscure insinuatur *can. Non dica-*
tis. 12. q. 1. & satis expressum est *can. quoniam 16 q. 1.* ubi Clerici
 vel potiùs Episcopi *Decimas & Oblationes in Monachorum Domi-*
 nium

nium & usum transferre permittuntur: clarè etiam traditur à Concilio Tridentino *sess. 25. cap. 3. de Regul. Omnibus Monasterijs, & Domibus tam Virorum quàm Mulierum & Mendicantium* (exceptis Domibus Fratrum S. Francisci Capucinorum, & eorum, qui Minores de Observantia vocantur) etiam quibus, aut ex Constitutionibus suis erat prohibitum, aut ex Privilegio Apostolico non erat concessum, concedente, ut deinceps bona immobilia eis possidere liceat: quibus verbis, Monasterijs, & Domibus Religiosorum Dominium competere clarè supponitur aut insinuat: & denique ex eo constat; quòd Monachus, quidquid acquirit, Monasterio acquirat *Auth. Si qua mulier, Auth. Ingressi. C. de SS. Eccles. can. Quia ingredientibus. 19. q. 3. &c.* quòd improprijssimè diceretur, si Monasterio, non Dominium, sed Administrationis tantum jus acquireretur, ut cum Thoma Sanchez *lib. 7. Moral. cap. 18. n. 10.* advertit Ascanius Tamburinus *Tom. 3. de Jure Abbatum disp. 11. q. 2. n. 4.*

Idem, de Rerum sibi oblatarum Dominio Ecclesijs Secularibus competente, desumitur à paritate Monasteriorum; quia, quo istis, eodem modo Ecclesijs offeruntur: & ex varijs Sanctionibus Ecclesiasticis, quibus ejusmodi res Ecclesiarum Dos, Bona & Res ipsarum Ecclesiarum, Ecclesiæ facultates communes & ad Sacerdotum jus pertinentes vocantur *can. Si quidam. cum seqq. 10. q. 1. can. Expedit. 12. q. 1. can. Nulli ibid. q. 2. c. causa 13. de Verb. Signif.* Idem satis clarè habetur *c. Episcopi. 4. de Reb. Eccles. alien. ibi, ad jus Ecclesiæ revocabit.* & in terminis *c. 1. de Testament.* sub cuius finem Gregorius Papa, non III. ut vulgatæ lectiones habent, sed I. five Magnus, non Antonio, ut eadem sonant, sed Anthemio Campaniæ Subdiacono, ut eruditè ostendit Emmanuel Gonzalez *inc. 1. cit. n. 1.* rescribens, *Quidquid, inquit, Ecclesiæ ante ipsius, Episcopi defuncti, Consecrationem fuisse cognoveris, vel in Episcopatus ordine prædictum Episcopum acquisivisse, in ejusdem Ecclesiæ Dominio conservetur.*

Ratio de iisdem Ecclesijs & Monasterijs est; quia ejusmodi res & bona, Fidelium liberalitate, oblata & donata sunt ipsis Ecclesijs,

clesijs, licet intuitu honoris, & cultus divini ac salutis animarum, ut scilicet in ipsis Divinorum Ministeriorum celebratio, administratio Sacramentorum, & verbi Divini prædicatio stabiliretur & augetur; & Ecclesiæ Ministri, per quos functiones illæ obeuntur, congruam sustentationem laborumque remunerationem acciperent, & quod superest, in alimenta pauperum erogaretur. Vnde ejusmodi rerum Dominium quantum vis penes Clericorum aut Religiosorum Collegia & Communitates sit, non tamen omnino est absolutum, sed affectum onere atque obligatione, eas non nisi in Ecclesiæ vel Monasterij, hoc est, ipsius Collegij aut Communitatis necessitates utilitatésque, ad cultum Divinum, salutemque animarum, & egentium alimenta impendendi. Molina cit. disp. 142. n. 9. & Castro Palao Tract. 31. disput. unica. p. 7. §. 3. n. 2. in fine.

Hactenus de Ecclesiarum & Monasteriorum Dominio dicta confirmat cit. Sarmiento n. 21. in fine ex eo; quod una Ecclesia Monasterium &c. contra Ecclesiam vel Monasterium aliud præscribat c. Illud 8. & de Præscript. ex iisque una subjecta sit alteri, & inter eas detur servitus Realis, non obscuro argumento rerum præscriptarum, subjectarum, servientium Domini ipsi competentis juxta L. Tria prædia 31. ff. de Servitut. Rustic. præd. L. Usucapio 3. junctâ Glossa V. eodem ff. de Usurpat. & Usucap. &c.

In contrarium allata veri speciem majorem, quam vim habent; quia imprimis can. 1. & can. Qui abstulerit cit. ejusmodi bona non tantum Christi, sed etiam Ecclesiæ Res appellantur. Deinde quia Res, Dos, Pecuniæ, Bona & Patrimonium Christi, & Dei vocantur, non quod in ejus speciali Dominio, sed ejus intuitu & cum onere, ut in Divinum cultum impenderentur, Ecclesijs aut Regularium Congregationibus oblata sint: vel quod Christo donentur in ejus ministris, juxta illud, *Quamdiu fecistis uni ex his fratribus meis minimis, mihi fecistis Matth. 25. v. 40.* Et denique quod, cum Christus, quæ Homo, Supremum Caput, & Sponsus sit Ecclesiæ Universalis, & Particularium etiam, ex quibus

quibus illa coalescit, ea, quæ his quasi in dotem, & istius intuitu oblata sunt, quodammodo Res & Bona ipsius censeantur & vocentur. Molina *dispnt. cit. n. 7.*

Neque ad propositæ dubitationis resolutionem aliquid conferunt Vulgi sermonibus trita Rerum & Bonorum Ecclesiasticorum appellationes; quia ejusdem usu non minùs receptæ sunt phrasæ: quibus eadem ad ipsam Ecclesiam, Capellam, Monasterium zu dem Gottshaus/Kirchen ic. dicuntur pertinere, eorùmq; Administratores der Kirchen Pfleger/Pröbst/Verwalter ic. vocantur.

ARTICULUS II.

De earundem Rerum Administratione.

SUMMARIUM.

1. Papa est universalis Administrator omnium;
2. Episcopi propriarum tantùm Ecclesiarum,
3. Et suorum Monasteriorum Abbates.
4. Saltem Confirmati:
5. Electi ferè non nisi jure speciali:
6. In locis ab Italia remotis etiam Communi, si ipsorum Electio fuit concurs.
7. Conciliatio c. Nihil 44. & Extravag. 1. inter Com. de Electione.
8. Illius dispositio non afficit Postulatos.
9. In concordia Electorum acta valent, quantumvis postea Electio cassetur.
10. Pralatorum Administratio extenditur ad lites.
11. Etiam sine Capitulo proseguendas:
12. Etsi huic Pralati consensu sit opus.
13. L. ait Prætor 7. §. 2. ff de Jure delib. non obstante.
14. Rectè tamen Pralatus adhibet consensum Capituli.
15. Casus, quibus hoc sine illo agit.
16. Abbatibus in Administratione